

POMI LA

PORIN MIES-LAULUN KEVÄTJULKAISU -77

Atria-vinkki

Sipuli—Paprikapihvit:

- n. 1 cm:n vahvuisia atria-lauantai-viipaleita
- sipulia ja paprikaa renkaina
- voita

Paista lauantaiviipaleet kevyesti pannulla tai grillissä. Hauduta sipuli- ja paprikarenkaat vähässä rasvassa pehmeiksi, nosta pihveille ja tarjoile lisänä esim. punasalaattia ja perunasosetta.

Atria-lauantai on usein tarjouksessa.

Pidä varasi ja varaa reilusti

KAUPPAHUONE LIPSANEN

Tule ja kysy nyt mitkä ovat juuri sinun kanta asiakas-etusi.

 PORIN SUOMALAINEN SÄÄSTÖPANKKI

SATAKUNNAN SÄÄSTÖPANKKI

**PORIN
KIRKKO-APTEEKKI**

POIKIA MATKALLA ON, ON, ON.

Tätä Eino Linnalan laulua »Yöjalassa» on kuorossamme takavuosina paljon laulettu. Pojat on poikia, sanotaan ja eritotenkin se pitää paikkansa, kun on Porin Mies-Laulun lauluveljet kysymyksessä. Kuorolaulaja on todella poika-veitikka alusta loppuun saakka ikään katsomatta.

Otsikossa olevat laulun sanat sopivat tällä kertaa motoksi hyvin, koska kuorollamme on matka tähtäimessä. Olemme valmistautumassa ns. kummikuntavierailulle Norjan Porsgrunniin, Tanskan Sönderborgiin ja Saksanmaalle Bremerhaveniin.

Toivo ei ole enää höyhenpukuinen, kuten eräessä laulussamme sanotaan, vaan se on saanut rautaisempaa painotusta ja työn rytmi on ollut laulajain keskuudessa hyvä, etten sanoisi erinomainen, niin syksyllä kuin kevätkaudellakin. Kuorotyö vaatii mielestäni ehdottomasti pitkätähtäyksen ohjelmansa, se nimittäin parhaiten pitää yllä sekä tasoa että innostusta. Olisi kai paikallaan, että kuorotyössäkin mentäisiin teollisuuden mallin mukaisesti 5-vuotissuunnitelmiin ja ehkä pitempiinkin periodeihin. Tällöin kaikille kuoron jäsenille selkeentyisivät ta-

voitteet, joihin pyritään. Ehkä se on nykyään välttämättömyys jo taloudellisessakin mielessä, sillä varainhankinta vaatii kuorolaiselta ja sen koko toiminnalta pitkäjänteisyyttä. Kuorossa ei siis olla pelkän laulamisen ilosta, vaan siihen sisältyy monenlaista muutakin toimintaa.

Jos laskee, että kuoromme virallinen laulukausi kestää 8 kuukautta ja normaalisti harjoitteleme 2 tuntia 2 kertaa viikossa, muodostuu siitä 128 tuntia laulajaa kohti. Kun kertoo tämän luvun aktiivilaulajien lukumäärällä 70, niin syntyy niinkin juhlava luku kuin 8960 ja tähän tosiaan kaikki muu toiminta päälle.

Mitä kuoromatka antaa laulajalle?

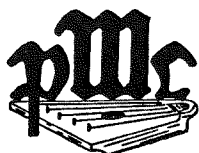
Ensi kädessä se kouluttaa jokaista toimimaan tiettyjen normien mukaisesti, se kehittää aimon annoksen sosiaalista mieltä. Jokaisessa kuorosahan on »koiranleukoja», joiden huumori on sulatettava. Kun ottaa huomioon suomalaisen mieskuoron ammattirakenteen, sehän on perin heterogeeninen, ei sillä tunnu olevan juuri yhdistävää tekijää. Mutta kun tähän tulee mukaan laulaminen ja laulajaveljeys, niin väitänpä, ettei juuri yhtenäisempää joukkoa esiinny yhdistysmaailmassa kuin nimenomaan mieskuoro on. Muista kuoromuodoista minulla ei ole kokemusta.

Toivon, että ensi kesän matkakassaan kertyisi tämänkin POMILAN välityksellä vahvistusta ja että laaja kannattajajäsenjoukkomme olisi mukana meidän aatteellisessa työssämme, joka kaikki sisältyy käsitteeseen mieskuorolaulu.

Voisin tässä lopuksi siteerata kansallisrunoilijamme Eino Leinon säkeitä:

On monta uskoa päällä maan
ja toinen toistaan kiittää
mut laulajalla yks usko on vaan
ja hänelle se saapi riittää

Raikko Jaatinen

N:o 28

POMILA 1977

Päätöimittäjä: Antti Pekola

Taitto: Erkki Yrjänä

Toimitussihteeri: Pekka Tamminen

Toimittaja: Pekka Vainio

Ilmoitukset: Erkki Anttila, Jukka Teponoja

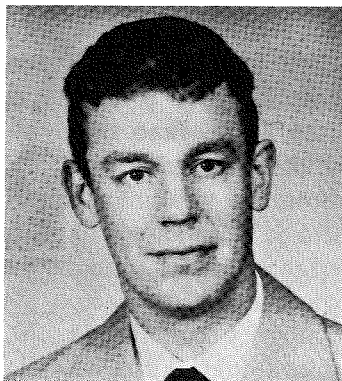
Valokuvat: Teuvo Pohjola, Pauli Vahtera

Kansi: Olavi Jalkanen

Paino: Risteen Kirjapaino Ky

Julkaisija: Porin Mies-Laulu r.y.

SIHTEERIN NÄKÖKULMASTA:

Tässä muutamia välähdyksiä Porin Mies-Laulun viimeaikojen toiminnasta.

Vuosi 1976 oli kuoroväen juhluvuosi kautta koko maan, koska oli kulunut 100 vuotta Suomen kuorolaulun suuren miehen Heikki Klemetin syntymästä. Tämä heijastui tietenkin myös Porin Mies-Laulun toimintaan ja ohjelmistoon. Näissä merkeissä järjestetyt tärkeimmät juhlat olivat helmikuun 14 p:nä Sulasol Satakunnan piirin järjestämä säveljuhla Kankaanpäässä ja ennen kaikkea Sulasolin seitsemännet valtakunnalliset laulu- ja soittojuhlat Vaasassa 11—13. kesäkuuta. Juhliin otti osaa yli 6000 laulajaa ja soittajaa ympäri maata mukana myös vahva joukko kuoromme laulajia.

Syyskuussa oli kuorolla harvinaisia vieraita, kun filippiiniläinen Madrigaalikuoro vieraili silloin Porissa. Tämä oli ainutlaatuinen tilaisuus kuulla yhtä maailman parhaaksi arvostetun kuoron esityksiä. P.M-L selvisi isännyydestään hienosti.

Syksyn laulukausi alkoi onnellisissa merkeissä, sillä 10 uutta laulajaa hyväksyttiin silloin kuoron riveihin.

Porin-päivänä kuoro oli mukana Riihikedon Lukion juhlasalissa järjestetyssä Palmgren-konsertissa. Oman ohjelman lisäksi esiinnyimme

yhdessä Porin Työväen Mieskuoron kanssa. Suurena teoksena esitettiin Palmgrenin »Vanhojen messujen aikaan», johon Tuomo Wiro lauloi ansiokkaasti soolon ja kaupunginorkesteri säesti. Lokakuussa oli perinteellinen konsertti Satalinnan sairaalassa, ja marraskuussa kuoro esiintyi varusmiehille Porin Prikaatissa Säkylässä.

Jo toisen kerran kuoro järjesti isänmaallisen illan Porissa. Juhlaan olimme saaneet arvostettuja esiintyjiä, kuten kaupungin orkesterin solisti Jari Pitkänen, taiteilija Yrjö Jyrinkoski ja 95-vuotias Heikki Salokangas, jota Matti Jokinen haastatteli ja laulatti. Juhlapuheen piti säveltäjä Ahti Sonninen. Mieskuoro ja Poikakuoro lauloivat tilaisuuteen sopivia lauluja.

Kuorolaisten vuosi vaihtuu myös laulun merkeissä, sillä uudenvuoden aattona käy kuoro laulutervehdyskäynneillä Porin sairaaloissa ja vanhainkodeissa.

Tänä vuonnakin on jo ehtinyt kuororintamalla tapahtua paljon. Joka vuotisen kolmen kaupungin kvartetikilpailujen järjestämisvuorossa oli Mies-Laulu. Kilpailut pidettiin Karhulinnassa maaliskuun 12 p:nä. Kilpailujen yhteydessä oli kuorolla pieni konsertti. Pakollisena lauluna oli kvarteteilla Eino-Juhani Rautavaaran »Toivo on höyhenpukuinen». Porin Mies-Laulun kvartetti: Leo Timonen 1-tenori, Matti Jokinen 2-tenori, Pekka Salmi 1-basso ja Mikko Karisjoki 2-basso toivat kuorollemme riemukkaan voiton. Mieskuoron Laulajien kvartetti Tampereelta tuli toiseksi ja Rauman Mieslaulajien kvartetti kolmanneksi.

Kuoro harjoittelee koko kevään kaksi kertaa viikossa, ja harjoitusten pääpaino on konserttilauluissa kesäkuussa tehtävää ulkomaanmatkaa varten. Lähtökonsertin kuoro pitää toukokuussa Porissa.

Näissä aktiivisen toiminnan merkeissä tehdään kuorotyötä Porin Mies-Laulussa.

Kevätterveisin Kimmo Hannula

40.000

ASUNTOKAUPPAA

on uusi Suomen ennätys. Sen
teki taas Säästöpankkien
Kiinteistönvälitys Oy.

**Porin
Tulitikkutehdas Oy**

TOIMITAMME RAUTA- JA METALLIVALI-
MOIHIN VALIMOHIEKKAA KUIVATTUNA
TAI MÄRKÄNÄ.
RAKENNUKSET, OMAKOTITALOT, HUVI-
LAT JNE.
TÄYTEHIEKKAA, SORAA, BETONISO-
RAA, SEPELILAJIKKEITA.

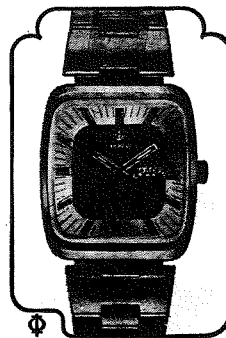
**Autoilijat
J Villman & Simo Hjulgren**

Pori, puh. 27 243, 86 135

**Kuljetusliike
Pentti Kuusisto Ky**

Satakunnankatu 43, puh. 23 222

CANDINO
tarkka sveitsiläinen

**KELLO- JA
KULTALIIKE**

Ossi Heino

Itäpuisto 5, Pori

LÄNSIKUMI OY

**KUMIN JA
MUOVIN TAVARATALO**

energias
ERISTYSLASI

reglit® -lasiseinä

LÄNSILASI

PI 117 28101 PORI 10
Puh. vaihde 939 - 33 511
Telex 26 - 197 Ilasi sf

Kolmen ystävyyskaupungin kierros

PM-L:n kesäinen konserttimatka 1977

Porin Mies-Laululla on pitkät perinteet konserttimatkoista Porin ulkomaisiin **ystävyysskaupunkeihin**. Menneinä vuosina olemme kolmasti vierailleet Ruotsin Sundsvallissa. Vuonna 1974 olimme Unkarissa Egerin kaupungissa ja toissavuonna vietimme runsaan viikon Neuvostoliiton Riiasassa. Tänä kesänä on aikomuksemme suorittaa kolmen kaupungin kierros. Kesäkuun alkuun ajoitettu matkamme suuntautuu Norjan Porsgrunn'iin, Tanskan Sønderborg'iin ja Saksan liittotasavallan Bremerhaven'iin. Matkamme jälkeen on enää DDR:n Stralsund ainoa ystävyyskaupunki, jossa Porin Mies-Laulu ei ole esittänyt suomalaista mieskuorolaulua.

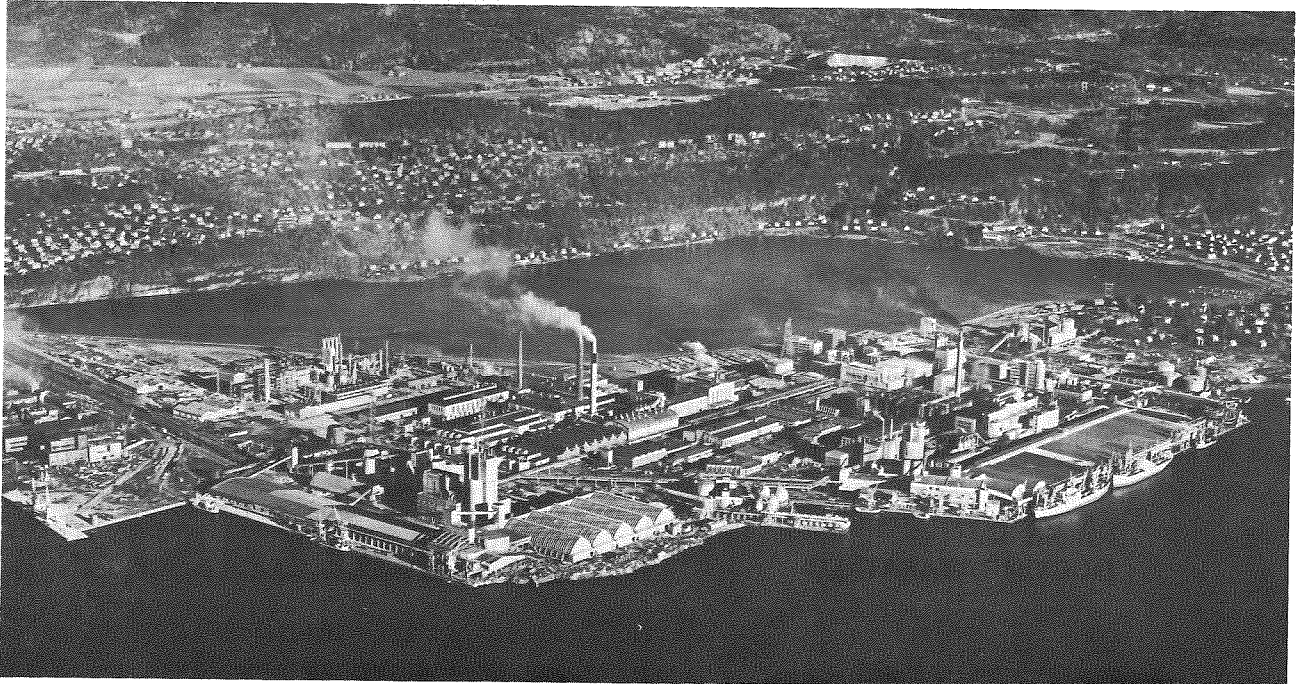
Jotta lukijalle muodostuisi jonkinlainen mielikuva tällaisen kuoromatkan olemuksesta, kerrom muutamalla sanalla siitä.

Matkamme alkaa perjantaina 3. päivänä kesäkuuta illan suussa. Olemme vuokranneet konserttimatkamme kulkuvälineeksi linja-auton. Ajamme Naantaliin ja jatkamme Viking-linjan autolautalla Ruotsiin, Kapellskäriin, josta aamulla jatkamme heti laivan saavuttua Ruotsin poikki Oslon. Paikallisen oppaan välityksellä tutustumme Oslon nähtävyyksiin mm. Vigeland-

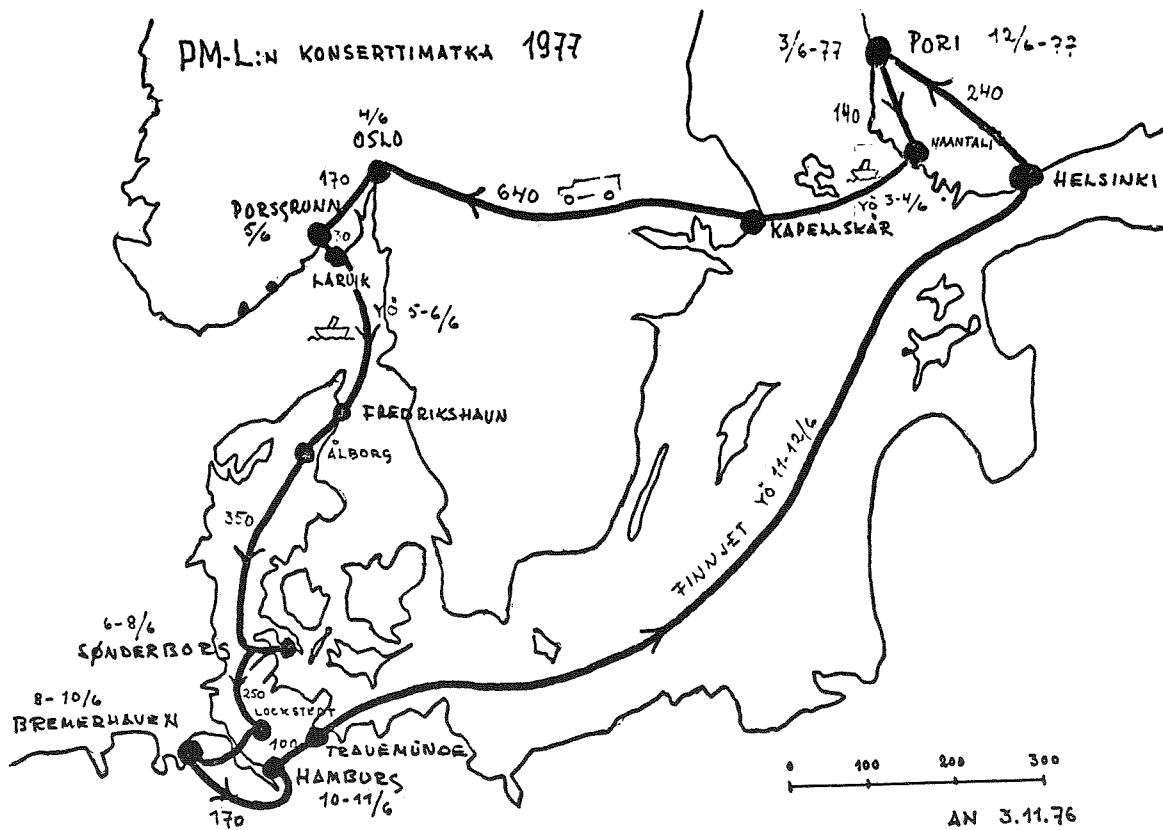
puistoon, Holmenkolleniin jne. Kaupungin yksityiskohtainen tutustuminen jää jokaisen kuorolaisen omien henkilökohtaisten voimavarojen varaan, huomioiden päivän 640 km:n automatkan ja edessäolevat viralliset esiintymiset. Yövyimme hotelli Helsingissä.

Sunnuntaiamuna »körötämme» Oslosta 170 km etelään ja saavumme kello 12 ensimmäiseen viralliseen kohteeseemme Porsgrunn'iin.

Porsgrunn'issa järjestetään kyseisenä päivänä, kesäkuun viidentenä Telemarkin laulujuhlat. Paikallisina isäntäkuoroinamme toimivat kaikki kolme alueellista kuoroa: Porsgrunn Sangförening (mieskuoro), Eindanger Blannede Kor ja Dalen Blanda Kor. Päivän ohjelma on hyvin tiivis. Jo tunnin kuluttua saapumisestamme alkaa Eindangerin kirkossa kirkkokonsertti, jossa kuoromme laulaa omana osuutenaan neljä laulua. Kello 15 paikalliset kuorot tarjoavat meille laulajapäivällisen, jossa parituntinen ilmeisesti vierähtää liiankin nopeasti virallisten puheiden, laulun ja seurustelun merkeissä. Kello 17 alkaa juhlakulkue, johon Porin Mies-Laulu lippuineen osallistuu.

Norjan suurin teollisuusyrittys, Porsgrunn Fabrikker, joka kuuluu osana Norsk Hydroon, on pari kilometriä Porsgrunnin keskustasta.

Tuntia myöhemmin alkavassa juhlakonsertissa kuoromme laulaa niinikään neljä laulua. Tämä useiden kuorojen omien ja yhteisesiintymisten konsertti jatkuu varmaankin myöhäiseen iltaan, jolloin mekin jo jatkamme matkaamme 25 km:n päässä olevaan Larvik'in satamaan, josta siirrymme autolautalla yön aikana Tanskaan, Fredrikshaven'iin.

Virkeinä jatkamme aamulla ajoa Tanskan tanskomailla. Jos porilaisen ystävämme järjestelyt toteutuvat, pysähdymme Ålborgissa, jossa tutustumme sikäläiseen panimoteollisuuteen, toivon mukaan maistiaisten myötä.

Maanantaisen Tanskan »halkiajon» aikana näemme mm. Århusin 1200-luvulta olevan tuomiokirkon ja muita nähtävyyksiä. Iltapäivällä saavumme toiseen ystävyyskaupunkiimme, saarella sijaitsevaan Sonderborg'iin, jossa isäntäkuoromme Mandskoret »Sonderborg» otti meidät hoiviinsa.

Maaliskuussa tätä kirjoittaessani ei Sonderborgin minuuttiohjelma ole vielä varmistunut. Sen voin kertoa, että osa kuorolaisista majoituneen sikäläisiin laulajaperheisiin ja loput Missionshotellet Ansgar'iin.

Tiistaipäivän aikana tutustumme sikäläisiin

nähtävyyksiin ja laulaa »firautammekin» parissa paikassa. Illalla annamme oman konsertin Sonderbergin linnan Ritarisalissa, toivon mukaan runsaalle kuulijakunnalle ja iltaa vietämme saman linnan tiloissa iloiseen tanskalaiseen tapaan sikäläisten laulajaveljien kanssa.

Keskiviikkoamuna suuntaamme etelään ja siirrymme Saksan Liittotasavallan puolelle.

Matkamme varteen sijoittuu onnistuneesti Lockstedt'in kaupunki, jonka osuus suomalaisessa sotilaskoulutuksessa itsenäisyytemme syntymävaiheessa oli hyvin merkittävä. Kuoromme arvostaa 27. Jääkäripataljoonan saavutuksia ja kunnioittaakseen tätä perinnettä poikkeamme laulutervehdyksellä tässä kaupungissa. Hohenlockstedt'in kaupunki, pormestarinsa johdolla järjestää meille tutustumistilaisuuden ohjelman.

Keskiviikkoillan hämärtyessä saavumme kolmanteen ystävyyskaupunkiimme Bremerhaven'iin, yöymme hotelli Haferkamp-Seiffert'iin.

Sikäläinen isäntäkuoromme Chorvereinigung »Concordia» Bremerhaven e.V. on 125 vuotias kuoroyhteisö, noin 56-päinen mieskuoro ja 68-jäseninen naiskuoro, jotka kummatkin ovat erikseen konsertoivia kuoroja mutta esiintyvät myös suurena yhteiskuorona.

Isäntäkuorojemme opastuksella ja ohjelmoinnin mukaan vietämme torstaipäivän laulutervehdyksen ja tutustumistilaisuuksien merkeissä. Illalla annamme oman konsertin Schillerschulen Aulassa, jonka 300 paikkainen juhlasali on isäntien ilmoituksen mukaan ääriään myöten täynnä suomalaisesta mieskuorolaulusta kiinnostunutta kuulijakuntaa. Illanvietto isäntäkuorolaisiemme kanssa — erikoisesti huomioiden naiskuoron mukanaolon — muodostuu varmaan miellyttäväksi päätökseksi tälle viralliselle matkaosuudellemme.

Perjantaiamuna alkaa rentouttava paluumatkamme. Ajamme aamupäivän aikana Hampuriin, ja majoitumme hotelli Fürst Bismark'iin. Jokaisella kuorolaisella on vuorokausi aikaa vapaamuotoiseen yksityiseen lomailuun ja Hampuriin tutustumiseen. Kaupunki on kuorolle tuttu jo aikaisemmilta matkoiltamme, joten »eksymisen» pelkoa ei esiintyne, yöaikanakaan.

Lauantaina iltapäivällä, »enemmän tai vähem-

män väsyneinä» jatkamme matkaamme Travemündeeseen, jossa laivaamme automme ja kuoromme uuteen Finnjet-kaasuturbiinilaivaan. 22 tunnin laivamatkan aikana laulu kaikuu monessa vaiheessa Itämerellä.

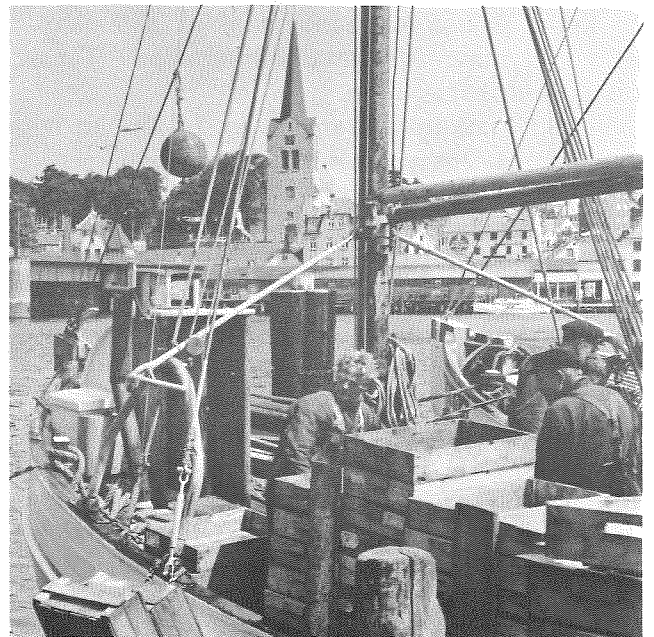
Sunnuntaina kello 17 saavumme Helsinkiin ja »äitien» turvallisessa huomassa olemme illalla.

Kuten jo edellä mainitsin, monet kysymykset ovat syksystä asti jatkuneista järjestelyistä huolimatta avoimet. Taloudelliset ongelmat ovat ehkä vaikeimmin ratkottavissa. Lähenteleehän matkabudjettimme loppusumma kuuttakymmentätuhatta markkaa. Porin kaupungin mukaantulo rahoitukseemme olisi merkityksellinen. Kielteisenä tapauksessa joudumme vielä ensi talvenakin laulullamme maksamaan tämän ystävyysvierailun kustannuksia. Se olisi ehkä liian kova suomalaisen mieskuorolaulun vientivero, onhan kyseessä kulttuurillinen vienti Porin ystävyyskaupunkeihin.

Aito Nurmi

Yksi Sönderborgin pääkaduista — Perlegade — taustalla raatihuone.

Näkymä Sönderborgin kalasatamasta — taustalla Pyhän Marian kirkko.

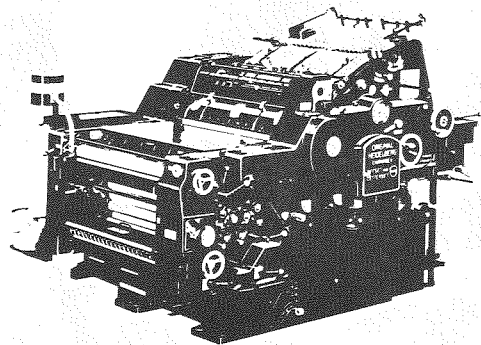
Ystävyyskaupunkimme Länsi-Saksassa Bremerhaven — satamakaupunki.

**Tarvitessanne painotuotteita kääntykää
luottamuksella puoleemme.**

Ajanmukaiset koneet sekä
ammattitaitoiset työntekijät
takaavat, että painotuotteestanne
tulee edustava

Kilpailukykyiset hinnat

Kohopaino
Offsetpaino
Kirjansitomo

Rioteen Kirjapaino

— KOMMANDIITTIYHTIÖ LEPPÄNEN —

32830 RISTE - Puh. 939-62061

VAARINLAULU.

Porin Mies-Laulun seniorikuoro »Vaarinlaulu», olemme virkeänä aloittaneet kahdeksannen laulukautemme. Jäsenmäärä on pysynyt vakiona 33—35 laulajaveljen välillä.

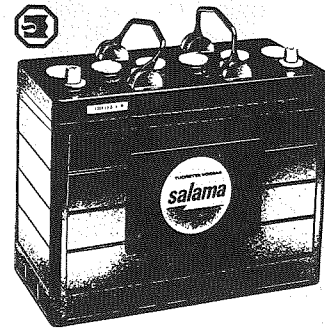
Kiltailtojamme vietämme säännöllisesti kerran kuukaudessa, jokaisen kuukauden neljäntenä tiistaina. Seniorilaulukillan tarpeellisuuden todistaa se, että meitä on jokaisessa lauluillassamme mukana aina 20—27 laulajaveljeä, ja »kaikeilla meillä on siellä niin mukavaa». Olemme toimeenpanneet saunailtoja, siikaretkiä sekä muitakin retkiä, näistä kaksi Ruotsiin. Kerhoilloista ovat eräät nimetyt jollekin teemalle, on ollut Lautsia-ilta, Nortamo-ilta, Palmgren-ilta y.m.

Meillä ei ole syytä toimeenpanna mitään jäsenhankintakampanjoita, sillä tälläkin hetkellä monet aktiivikuoromme laulajaveljet odottavat hartaasti kuudennettakymmenettä syntymäpäiväänsä päästäkseen laulukiltamme jäseneksi. Vanheneminen on siten oikeastaan iloinen asia.

Vaarinlaulu toivottaa onnea ja menestystä aktiivikuoromme ensi kevään laulumatkalle Norjaan, Tanskaan ja Saksaan.

Aarne J.

**Jämeriin
koneisiin
jäpäkä
tehoakku
salama**

URHO TUOMINEN OY

Auto-osasto

Uusikoivistontie 42

puh. 11 221

Vaarin Laulu 5-vuotias v. 1975.

NAISASIAA,,

PML:n naiset, kuoron tärkein taustatuki, haluaa toivottaa kaikille Pomilan lukijoille mukavaa kevättä ja samalla hieman esittäytyä sopivan tilaisuuden näin sattuessa kohdalle. Täytimme juuri 26 vuotta. Olemme siis sopivasti miehiä viisi vuotta nuorempia. Tämä ikä on monella tavalla hyvää aikaa — poissa ovat nuoruuden hurjuus ja vallattomat vuodet keski-ikä ollessa vielä turvallisen kaukana edessäpäin. Elämme siis toimeliaita vuosiamme. Mutta miten asia on. Aktiivista ja tarmokasta väkeä tarvitaan ja sitä on onneksi löytynyt naisten keskuudesta huolehtimaan harjoitusiltojen kahvituksesta, vierailevien kuorojen kestityksestä, lippujen myynnistä ja jos jonkinlaisten yhteisten tilaisuuksien ja tempausten järjestelyistä omalta osaltaan. Monia hauskoja ja muistorikkaita hetkiä on yhdessä vietetty kuorotoiminnan parissa. Mitä muuta voisi odottaakaan silloin kun iloiset ihmiset (= kuorolaiset naisineen ja

ystävineen) kokoontuvat nauttiakseen viihdyttävästä ohjelmasta, jota ei toki ole kuoron tilaisuuksista puuttunut sekä tietysti naisten loihtimista pöydän antimista. Siinä sivussa on karttunut mukavasti miesten matkakassakin. Hauskoja tuokioita on eletty jo näitä illanviettoja suunniteltaessa ja valmisteltaessa. Tämän riemun soisi mielellään useammillekin kuoron naisille, niillekin jotka eivät ole kovin innokkaasti osallistuneet toimintaamme. Uusia antoisia tuttavuussuhteita tulee solmituksi tätäkin kautta eikä tämä työ rasita ketään. Turhat tekosyyt ja mukavuudenhalu pois ja mahdollisimman moni mukaan toimimaan kuoron parhaaksi, kun syksyllä taas aloitetaan uutta toimintakautta.

Nyt tekee kevät kuitenkin tuloaan tutuin tunnusmerkein eikä Vappu ja laulut Raatihuoneella liene niitä vähäisimpiä merkkejä.

Siispä hyvää kevään jatkoa ja kesää kaikille.

Maija Hakuni

SE OLI HAUSKA MATKA

Olen laulanut Porin Mies-Laulun Poikakuorossa jo seitsemän vuotta. Kuorolla on vuosittain tapana tehdä kesämatka kotimaassa tai ulkomaille. Viime kesänä matkamme suuntautui Vaasaan, koska siellä vietettiin valtakunnallisia laulu- ja soittojuhlia Klemetti-juhlavuoden merkeissä.

Lauantaina kesäkuun 12. päivänä keräänyimme talolle ja sieltä linja-autoon, viitisenkymmentä laulajapoikaa ja neljä poikien äitiä. Menomatalla söimme lounaan Pirttikylän motellissa. Vaasaan saavuimme keskipäivän aikaan. Olipa Vaasan hiljainen kaupunki muuttunut eloisaksi ja juhlavaksi! Raatihuoneen edustalla oli avajaiset. Nuorisokuorot kokoontuivat omaan ryhmäänsä ja lauloimme »Terve päivä Pohjolahan». Sieltä kiiruhdimme harjoitukseen Vaasan Lyseolle, jossa meillä oli illalla oma konsertti. Hyvinhän siitä selviydyttiin!

Vapautunein mielin lähdimme majapaikkaamme, joka oli melko pitkän ajomatkan päässä Raippaluodon Södra Wallgrunnissa. Oli jännittävää seurata, miten nuori kuljettaja selviytyi suuren linja-auton kanssa saaren mutkittilevilla ja kapeilla väylillä. Saavuimme onnellisesti perille. Lomamökit olivat aivan meren rannalla. Jokainen yritti saada yläkerrasta vuodepaikan. Sinne yläkertaan noustiin kapeita portaita pitkin. Kun kukin oli löytänyt paikkansa, menimme päätupaan parantamaan kurnivaa nälkäämme. Sinne olivat »kuoroemot» loihtineet suuret määrät voileipiä ja kuumaa makkaraa. Myös kioskinpitäjälle olimme toivottua väkeä, sillä kauppa näytti käyvän.

Yhdeltätoista illalla oli määrä mökeissä olla hiljaisuus. Eihän se uni heti tullut, kun kymmenen poikaa on samassa pikku mökissä, senhän jokainen arvaa. Kun yksi käänsi kylkeään, niin koko mökki narahti ja aina löytyi pikkuvitsin kertoja ja näin uni taas lykkääntyi. Hyttysset eivät sentään olleet meidän mökkimme kiusana, niinkuin eräissä toisissa. Aamu taisi jo sarastaa, kun viimeinen vitsinieikka oli vaiennut.

Mökkien oville koputettiin puoli seitsemältä, oli aika lähteä aamupuurolle. Sen jälkeen piti saada majat »tip top»-kuntoon ja kahdeksalta olimme jo pirteinä autossa matkalla takaisin

Vaasaan. Keskuskentällä pidettiin lapsi- ja nuorisokuorojen yhteisharjoitukset, jonka jälkeen nautimme lounaan kauppaoppilaitoksen ruokalassa.

Mielestäni matkan kohokohdaksi muodostui kuorojen ja soitto kuntien marssi pääjuhlaan keskuskentälle läpi kaupungin. Minulla oli kunnia kantaa kuoromme nimikilpeä marssissa. Katujen varsilla olevat ihmiset osoittivat suosiotaan, varsinkin kuoroasumme sai ihailua. Oli elämys tuoda nimikilpemme kentälle, jossa odotti jo paikoillaan 6000 esiintyjää ja lisäksi juhlaan saapunut yleisö!

Nuorisokuorot, joita oli 13, esiintyivät juhlassa ensimmäiseksi. Ensi kerran me porilaiset pojat pääsimme laulamaan tällaisessa maata käsittävässä kuorojoukossa. Se jäi pysyvästi mieleen.

Koko matka toi virkistystä ja antoi uusia virikkeitä ja voimia lauluharrastuksen jatkamiseen.

Mikko Sampolahti
Riihikedon yläaste 7 f-luokka
(kouluaine syksyllä 1976.)

Pojat kokoontuneina Kasarmintorilla juhlakulkuetta varten.

»KYLÄN KOMEIN KYPÄRÄ»!

Korkeasta iästään huolimatta osallistui professori Altti Järvinen reippaasti ja vekkuli silmäkulmassa tähän »Matka-POMILA-toimituskunnan» pyytämään tilaustyöhön. »Siitäpä nyt on kysymys» totesi Altti, kun hänelle selviteltiin matkakassan kartuttamistavoitteita, ja palasi oitis erinomaisen värikkään elämänsä muisteluihin. Niistäpä tässä eräs, jonka otsikoksi sopisi vaikkapa teksti: »Miten minusta tuli vapaapalokuntalainen.»

Kun Altti siirtyi valmiina miehenä Poriin vuonna 1915, olivat monet harrastusalat häntä täällä odottamassa. YL:n ja Klemetin perintönä oli rakkaus mieskuorolauluun toki päällimmäisenä. — Melko kauaksi siitä ja monista muista sen ajan kulttuuriharrastuksista työntyy kuitenkin esiin »Palomies Järvinen.»

Palokunta-aate on tulinen aate ja Porin palojen jälkeen tuo aate oli pysynyt jatkuvasti korkeassa kurssissa. Altin Poriin tulon aikoihin aatteen vaalijana ja käytännön palomiehenä toimi, Porin kulisseihin tuolloin jo tiiviisti kuulunut hommamies insinööri Väinö Jorma.

»Kuulehan Altti, kyllä sinun on liiyyttävä Porin vapaaehtoiseen palokuntaan, niin säästyt monelta likaiselta ikävyydeltä», esitteli Jorma tulokkaalle aatettaan tunnetulla suhahtavalla puhetyylillään.

»Kui sillai», kysäisi Altti, jota palokärpänen ei vielä ollut puraissut.

»Juu, katsos se on niin, että se, joka ei kuulu

vapaaehtoiseen palokuntaan, joutuu tositilanteessa suorittamaan kaiken likaisen työn, kuten jälkisammutukset, ruumiin korjaamiset ja muut. Tähän nimittäin velvoittaa laki.»

Ja niin Altti taipui Jorman ja lain edessä — liittyi Porin Vapaaehtoiseen Palokuntaan ja samalla sen Kannatusyhdistykseen. Ja tuleva tehtäväkin selvisi:

»Sinä liityt sitten tähän minun höyryruisku-osastooni (väline valokuvassa Altin takana). Siinä pääset helpommalla, sillä ammattimiehet hoitavat itse pruutan. Mitä nyt vähän sinulle letkujen selvittelyä.»

Höyryruiskumies Altti oli syntynyt!

Palomies Järvinen oli »aktiiviaikanaan» nähnyt kerran vesitykkinsä toiminnassakin — tosin vain Porin torilla annetussa höyryruiskunäytöksessä.

Edellä mainittu Kannattajajäsenyys vapautti Altin aikanaan letkumiehen tehtävistä ja pelasti hänet mieskuorolaululle.

Olisipa todella ollut mojovaa nähdä tuon ajan Altti letkun varressa ohjaamassa suutinta kohti palopesäkettä. Ilmeisesti ensivaikutelma olisi ollut »Maestoso» tai »Staccato», mutta ehkä jo ensimmäisen palokuntajuhlan jälkeen hillitympi »Sostenuto.»

Asian Altin kertomasta koonnut E.P.
Valokuvaus Sven Raita 9. 2. 1977.

Jälkipainos kielletään.

Altti ja hänen pruuttansa.
(Kuvattu yli 60 vuotta myöhemmin).

»LÄÄKÄRIN SANA»

Pomilan toimittajalta kävi käsky rustata kirjoitus ylläolevalla rubriikilla. Arvostettava huomionosoitus, niin että mielelläni mä sen teenkin.

Sattui vielä niin mahdottoman osuvasti kaksikin mahtavaa aihetta sekä terveyden- että mielenterveydenhoidollisessa mielessä. Tarkoitin tietysti keskikaljakysymystä sekä uunilämmintä tupakkalakia.

Keskikaljan suhteen en oikein ymmärrä kysymyksen ympärillä kuohuvaa hälinää. Niin kauan kuin baarikaverit vähänkään kohtuuden puitteissa pysyvät keskikaljassa, ei käsitykseni mukaan ole hätää eikä mitään.

Liiallinen melske ja meteli keskikaljan käytön rajoittamiseksi ja saamisen vaikeuttamiseksi voi helposti johtaa päinvastaiseen tulokseen kuin mihin pyritään.

Minä voin kertoa tätä seikkaa hyvin kuvaavan esimerkin.

Parisen viikkoa sitten istuin nokakkain »Vanhan Rehtorin» kanssa. Hänellä oli olutlasi nenän alla, minä istuin muuten vain. Siinä hän loihe lausumaan luopuneensa keskikaljan käytöstä, kun sitä niin kovasti moititaan ja yllytetään siitä luopumaan.

»Mitäts tuo sitten on, jota paraikaa särvit», kysyin minä.

»Minä siirryin A-olueeseen» oli rauhallisesti annettu vastaus.

Mitä tästä opimme? — Minun käsittääkseni emme mitään.

Kun en ole kaljamies, siirryn tupakan polton käsittelyyn.

On muuten ihanaa asua maassa, jossa yksityisen kansalaisen on miltei mahdoton munia yhtä tehokkaasti ja näyttävästi kuin kansanedustajat ja ennen kaikkea kärkipään poliitikot (Saa nähdä, vetääkö vast. toimittaja tämän lauseen punaiseksi! — Ei sensuroi, toimittaja).

Mikäli vanhat kokemukset pitävät paikkansa kaiken karvaisiin kieltolakeihin nähden, niin kyllähän nyt vasta alkavatkin tupakat röyhytä yhä nuorempien suussa.

Oli muuten kiva seurata kuinka ensin vaa-dittiin kouluihin tupakka- ja taisi tulla mainitua seksihuoneetkin ja tietysti täysi vapaus koulussa tupakointiin ja muuhun hauskaan. Ja sitten miltei samat parrat panee semmosen lain, ettei uskalla tupakan kuvaakaan kattella ilman sakkouhkaa.

No niin. Tupakanpoltto on rumaa ja epäterveellistä. Sattuu kuitenkin joskus, että piintynytkin tupakkamies tai -nainen päättää erilaisin perustein lopettaa tupakan polton tai ainakin vähentää sitä.

Useimmiten se surkeasti epäonnistuu. Ennen kaikkea kokemukset tupakan polton rajoittajien menestyksen kehnoudesta ovat maailmankirjallisuudessa saaneet meheviä kuvauksia. Niistä kuvauksista päätellen ovat tulokset mitä erilaisimmista ja sinänsä lukumäärältään hämmästyttävän lukuisista menetelmistä olleet tulokseltaan päinvastaisia kuin mihin on pyritty. Selvimpänä havaittava ilmiö polttajaan nähden on se, että hänen ryhdyttyään systemaattisesti vähentämään tupakointiaan, joutuu hän tupakkaan nähden samaan asemaan kuin lappeenrantalainen ratsuttaja, jolla oli »se» aina mielessä. (Koko tarinan kerron pyydettäessä).

Olen pakotettu laiskuuden ja tekstiilan vähyden takia lupaamaan myös sellaisen asian, että jos joku syystä tai toisesta vakaasti haluaa luopua tupakan poltosta, voin minä antaa todennäköisimmin maailman parhaat ohjeet pysyvien positiivisten tulosten saavuttamiseksi ilman kohtuuttomia kärsimyksiä ja taloudellisia rasitteita.

Eräänä esimerkkinä ohjeitteni korkeasta laadusta esitän miten ja millä perusteilla meidän oma Altti Järvisemme, professori ja maamme kärkipään kuoromies, pääsi tupakan orjuudesta. Tai oikeastaan. Mitäpä minä sitä tarinaa rupean tähän kopioimaan. Ostakaa Altti Järvisen muistelmateos: Elämäni laulut. Tarina on siinä sivulla 212. Ja sillä sipuli.

Insar Uoti

20 varmaa keinoa laulukuoron tappamiseksi

1. Älä koskaan käy harjoituksissa!
2. Jos käyt, niin myöhästy säännöllisesti!
3. Lähde aina harjoituksista ennen niiden loppumista! Silloin Sinut huomataan!
4. Älä laula harjoituksissa, vaan kuuntele muita arvostelevasti ja tuo mielipiteesi myöskin esille.
5. Ääniharjoitukset eivät ole Sinua varten, siksi älä käy niissä!
6. Laula mukana vasta pääharjoituksissa tai mieluummin vasta itse konsertissa!
7. Jos johtaja oikaisee Sinua, niin suutu heti, äläkä tule pyytämättä ainakaan kolmeem
7. Jos johtaja oikaisee Sinua, niin suutu heti, äläkä tule pyytämättä ainakaan kolmeen seuraavaan harjoitukseen, ellet suorastaan heti eroa kuorosta.
8. Älä milloinkaan tee enempää kuin on välttämätöntä. Jos muut toimivat, pidä sitä »klikkivaltana» ja korota äänesi.
9. Älä koskaan ota vastaan mitään kuoron tointa, sillä on helpompaa arvostella muita kuin itse tehdä jotain.
10. Jos joku asia menee hullusti, niin syytä siitä johtajaa ja hallintoa.
11. Älä suorita mitään maksuja pyydettyäsi vaan viivyttelä mahdollisimman kauan niiden suoritusta.
12. Jos maksuja uskalletaan karhuta Sinulta, niin pyydä saada erota kuorosta.
13. Älä koskaan ota kuoron konserttilippuja myytäväksi ja jos otat, niin palauta ne ehdottomasti myymättöminä.
14. Puhu kaikille laveasti kuoron hyväksi tekevästä työstä, mutta älä koskaan kuorossa nauttimastasi ilosta.
15. Valita ääneesi kuoronuottien kalleutta, vaikka ne eivät kuukaudessa maksaisikaan enempää kuin kertakäynti elokuvissa.
16. Älä koskaan hanki kuoroon hyviä uusia jäseniä, sillä niistä voi tulla Sinulle pahoja kilpailijoita ja sitäpaitsi sehän on hallinnon asia.
17. Ole olevinasi kuoron ainoa soololaulutaitoinen.
18. Ilmoita aina olevasi estetty osallistumasta mihinkään kuoron esintymisiin, se kohottaa arvoasi ja tärkeyttäsi.
19. Älä millään muotoa osallistu mihinkään kuorosi järjestämiin äänenmuodostus- tai musiikin teorian tunteihin. Sinun äänesi ei enää kaipaa mitään kohennusta ja nuoteistahan näkee ilman muuta menevätkö ne ylös vai alas.
20. Vastusta ehdottomasti kuoron liittymistä mihinkään kuoroliittoon, sillä siitä ei ole muuta hyötyä kuin että maksut ja kulut lisääntyvät.

Reino

HALUTAAN OSTAA

NAISSEURAA

Päiväkahvin merkeissä, kaikenkokoiset, kaikkennäköiset, kaikenikäiset huomioidaan. Vaitiolo 120%-nen. Valokuvat (rinta-, kasvo- ja kokovartalokuva) mukaan. Seikkailijat älköön vai-vautuko.

Vast. tlk nimim. »Tositarkoituksin 50/100/160»

HALUTAAN MYYDÄ

SINÄ SUOMALAINEN HERRASMIES, jos olet olemassa, ota yhteys minuun. Haluan tutustua sinuun tositarkoituksella päiväkahvin merkeissä. Olen nuorekas (55) ja strategiset mittani ovat 120-120-120.

Syd. siv. om. henk. pyyd. läh. yst. vast. tlk. nimim. »Myös seikkailijat huomioidaan 55/95/150»

KAKSI

jalhana -77

Kuten jokainen porilainen musiikinystävä tietää, Porissa vaikuttaa kaksi kovaa mieskuoroa, Porin Mies-Laulu ja Porin Työväen Mieskuoro. Sattuupa vielä niin mukavasti, että molempien johtajana on Erkki, nimittäin Erkki Hakki-luoto ja Erkki Tuominen. Pomilan toimistusta kiinnosti kuulla, mitä yhteyksiä kuorojen välillä on, pitävätkö Erkit toisiaan ystävinä vai kilpailijoina ja mitä nämä musikaaliset Erkit odottavat Porin musiikkielämältä.

Haastattelijana toimi juohevaan tyyliin Pekka Vainio.

POMILA: Kuorojen historiikki lyhyesti?

ET: PTM aloitti toimintansa syksyllä -34 ja se oli miltei suoranaista jatkoa Porissa aikanaan toimineelle kirjaltajain mieskuorolle. Ensimmäisenä johtajana oli Eero Nieminen aina vuoteen -47. Sitten tuli johtoon Arvo Airaksinen vetäen kuoroa pari vuotta. Airaksisen jälkeen johtivat kuoroa Aatos Palin ja Vesa Kettunen vuoteen -61, josta lähtien olen tätä tehtävää hoidellut.

EH: Porin Mies-Laulu perustettiin 4. 2. -45. Kuoron perustaja oli nykyinen kunniajohtajamme professori Altti Järvinen johtaen kuoroamme 25-vuotiskonserttiimme saakka. Sen jälkeen minä olenkin johtanut tätä kuoroa. Kuoromme on jatkoa Porin Suojeluskunnan Mieskuorolle, jonka johtajana Altti Järvinen myös toimi. Tämä kuoro on sikäli harvinainen, että näinkin pitkän toimikauden aikana on ollut vain kaksi johtajaa.

POMILA: Kuorojen välinen yhteistoiminta ennen ja nyt?

ET: Tietoni mukaan vuonna -50 on ollut yhteinen lauluhetki Kirjurinluodossa, sitten oli samana syksynä yhteinen syysserenaadi. Sere-

nadi oli varsin kohtalokas, sillä silloin tapasin nykyisen vaimoni ensi kerran. On tässä vuosien varrella ollut jotkut laskiaishumaukset ja jotain vastaavaa riehatyylisiä. Kesällä oltiin Kirjurinluodossa ja sitten viime toukokuussa yhteinen Palmgren-juhla. Mitä meillä niin sanottuun kullisiin takaiseen toimintaan tulee on minulla EH:n kanssa monet iltakävelyt, nuotteja vaihdellaan ja pohditaan milloin mitäkin tämän asian ympärillä.

EH: Pitäisi saada enemmän yhteistoimintaa käyntiin. Halua tähän on varmasti enemmän, kun on ollut mahdollisuuksia. Molemmilla on niin paljon omaakin työtä, ettei aika tahdo siihenkään riittää. Yhteistoiminta olisi nimenomaan siinä mielessä tärkeää, sillä kummallakin kuorolla pääperiaate on suurinpiirtein sama — siis mahdollisimman korkeatasoisen taiteellisen päämäärän saavuttaminen ja arvokkaan kulttuurin vaaliminen.

POMILA: Kuorojen toiminta kotimaassa?

ET: Hämeen Satakunnan piirin kvartettikilpailu vuosittain, johon mekin otamme osaa. Yleensä yhteistoiminta muiden kotimaisten kuorojen kanssa, kuten kuorovierailut ja laulujuhlat. Kuoron sisäisestä toiminnasta on mainittava viihderyhmä, jota kakkosjohtajamme Teuvo Naarmala vetää.

EH: Samoin PML:ssä osallistutaan liiton eritilaisuuksiin ja laulujuhliin. Pyrkimyksenä säilyttää vanhoja ja luoda uusia kotimaisia kuorosuhteita. Hyvänä esimerkkinä tästä kolmen kaupungin kvartettikilpailu Tampere—Rauma—Pori.

Myös omalla talolla pidettävät pikkujoulu-, vappu-, sekä muut kuoromme keskeiset tilaisuudet. Näissä on esiintynyt haitaripartio Joel Itäkylän johdolla sekä viihdelauluryhmä, joka tänä syksynä on Juhana Nevalaisen vetämänä lähtenyt mukavasti käyntiin.

POMILA: Kuorojen ulkomaiset yhteydet?

ET: Säännöllisesti käydään kaikilla pohjoismaisilla laulujuhlilla. Omia konserttimatkoja on viime vuosina tehty Riikaan 1968 ja 1970 Norjaan. Viime vuosi oli raju vierailuvuosi, sillä pääsiäisen aikaan käytiin Puolassa ja puolalaiset oli-

ERKKIÄ

vat saman kevään aikana meidän vierainamme. Sitten kesällä Unkarissa kiertelimme Egerin ympäristöä ja pidimme pikku konsertteja päivittäin, olikin rankka reissu...

EH: Meidän ulkomaiset yhteytemme ovat suurelta osin myös kuorovierailuja, joita on tehty Pohjoismaihin, Saksaan, Itävaltaan, Unkariin, Norjaan, Viroon ja Latviaan. Lisäksi ensi kesänä tapahtuva kummikaupunkierros Norja, Tanska ja Länsi-Saksa.

POMILA: Mitä odostat Porin kulttuurielämältä?

ET: Yhdellä sanalla sanottuna: Konserttisalia.

EH: Musiikinharjoittamis- ja konserttitiloja.

POMILA: Lempisäveltäjäsi?

ET: Madetoja, suomalaisista.

EH: Kahdesta syystä en lähtisi nimeämään lempisäveltäjäni näin jyrkästi. Ensinnäkin vuosien varrella on tullut tutustuttua eri tyyppisiin sävellyksiin ja säveltäjiin, jotka saattavat suuresti viehättää juuri sillä hetkellä, mutta vaikea on mennä nimeämään kuka on paras. Toiseksi olen joutunut toteamaan, että hyvältäkin säveltäjältä saattaa tulla aivan keskinkertaisia teoksia, joten on vaikea todeta mielisäveltäjää.

POMILA: Mieliinpainuvin konserttisi?

ET: Aivan ylivoimaisena on **Riiassa** pitämämme konsertti. Kuoro lauloi paremmin, kuin mitä osasin odottaa. Ei se silti ollut varsinainen kohokohta. Tietysti kuoronjohtaja on tyytyväinen, kun laulut menee hyvin. Minusta kohokohta oli se, kun isäntäkuoro oli koonnut sinne oman joukkueen ja aloitti sillä Put vejinin saaden siihen valtavan crescendon ottamalla tuhatpäisen juhlasalin yleisön siihen mukaan, Latvialaiset osaavat kaikki tämän laulun. Kuoromme pojilta valui vedet silmistä, se oli suuremμοista.

EH: Minä pidän kyllä mieleenpainuvimpana konserttia Tallinnan matkalla pidettyä **Kohtlajärven** konserttia. Pari päivää ennen lähtöä ei edes tiedetty voidaanko matkalle lähteä ollenkaan. Lähdetessä oli kuoron vahvuus hvennut reippaasti alle viidenkymmenen. Perillä ei tiedetty, mitä lauletaan ja missä lauletaan. Mutta sitten tein ohjelman **Tallinnassa** kovalla kiireellä, ohjelma saatiin samana päivänä pai-

noon ja seuraavana päivänä sitä levitettiin konserttipaikkoihin. Kohtlajärvellä oli sikäläinen kulttuuritalon sali aivan täynnä. Ovella seisoi parinkymmenen tytön muodostama kunniakuja, heillä oli käsissään sellainen nauha, jonka alta piti marssia lavalle. Ylhäältä parvelta alkoi soittokunta soittaa kappaletta »Vanhat toverit». Päästyämme lavalle alkoi sikäläinen kuoro laulaa »Aamunkoittoa» ja sitten oli vuorossa melkein loppumaton lahjojen virta. Sitten alkoi meidän laulumme ja näinkin pienellä joukolla laulut menivät hyvin, se oli yllättävää. Esimerkiksi »Virta venhettä vie», meni niin hyvin, ettei se ole ikinä mennyt missään, ei ennen eikä jälkeen!

POMILA: Amatöörikuorojen edut ja haitat?

ET: Kuoronjohtajan kannalta se, että työ on vapaaehtoista. Ollaan innostuneita, pystytään ehkä antamaan enemmän. Voi jäädä pois ilman ansiotason alentumista. Positiivisena näkisin myös amatöörikuoroissa vallitsevan hengen, tuskinpa se koskaan ammattitasolla saavuttaa samanlais-ta tasoa. Tämä kai on se, joka pitää mieskuoroa ja mieskuorolaulua yllä.

EH: Haittatekijöistä mainitakseni suurimpana puutteena pitäisin musiikkisanaston käsitteiden tajuamisen sekä nuotinlukutaitoa, jotka hidastavat oppimista. Sensijaan henkilö, jolla on nuotinlukutaito, oppii »stemmansa» ehkä aika nopeasti, mutta saattaa unohtaa sen taas verrattain nopeasti. Laulajalla, joka oppii saman korvakuulolta, se myös pysyy mielessä kauemmin.

POMILA: Mitä mieskuorolaulu on antanut sinulle?

ET: Varmasti elämä ilman mieskuorolaulua olisi ollut paljon tyhjempiä. Siinä on ollut niin paljon iloja, että ne pikku harmit, mitä se on tuonut mukanaan, unohtuvat hyvin herkästi.

EH: Kyllä se on kovaa työtä, moni ehkä kuvittelee, että sinne vaan mennään harjoituksiin ja johdetaan laulua. Kukaan ei tiedä miten paljon tässä työssä joutuu miettimään erilaisia asioita. Mutta juuri se, että työ on niin monipuolista, antaa myös paljon. Voi solmia paljon ihmissuhteita, niin ulko- kuin kotimaassa. Oppii tuntemaan runsaasti ohjelmistoa ympäri maailmaa.

POMILA: Suhteesi niin sanottuun uudempaan kuoromusiikkiin?

ET: Kiinnostaa kovasti kuunneltuna. Pidän kovasti siitä, mutta pelkään pahoin, että amatöörivoimin niitä on melko vaikea saada menemään kunnialla lävitse. Mielenkiintoisia ja hyvin vaikuttavia teoksia. Olin keskustelussa kerran Harald Andersénin kanssa tästä asiasta. Voiko keskitason tai hyvänpuoleinen amatöörikuoro ylipäänsä menestyä näiden parissa. Hän sanoi, että kun yhden laulun harjoittelee kahden vuoden aikana, niin se on kuin avain siihen. Sen jälkeen muut aukeavat itsestään.

EH: Olen ollut itse laulamassa paljon modernia musiikkia Klemetti-opiston kamarikuorossa. Kiinnostuin silloin tähän asiaan ja pidän siitä paljon. Yleensä se on säveltäjien kokeilua, Bergman kokeilee jatkuvasti eri tavalla, samoin Rautavaaru. Kyllä amatöörikuoronkin pitäisi olla jonkin verran mukana modernissa kuoromusiikissa. Se on eräänlainen koe, pystytäänkö siihen.

POMILA: Kiitoksia haastattelusta, Erkit. Erkki Tuominen totesi vielä lopuksi, että maineikas virolainen sävelteos, Gustav Ernesaksin—Lydia Koidulan »Oi sinä, armas isänmaa». (Mu isamaa on minu arm) on Porin Työväen Mieskuoron esittämänä kuultu Porissa ensi kerran. Kysyimme vielä Erkeiltä, pitävätkö he toisiaan kilpailijoina, mihin he vastasivat yhdestä suusta suurin piirtein: »Vielä mitä!»

Kaksi »rautaista» mieskuoroa on suuri rikkaus Porin musiikkielämälle ja toivotamme molempien Erkkien johtamille kuoroille jatkossakin myötätuulta.

**ORAVISTON
TEHTAAT**

puh. 939-550 244
29600 NOORMARKKU

OLEMME ERIKOISTUNEET RUOSTU- MATTOMIEN JA HAPONKESTÄVIEN TUOTTEIDEN VALMISTUKSEEN

Esim.

- erilaiset käsittely ja pesupöydät
- kuljetus, suurkeittiö ja säilytys astiat
- erilaiset suojukset, kotelot ja altaat
- ilmastointi ja rakennustekniset tuotteet

K. T. TÄHTINEN OY

Vähäusikatu 15 28100 Pori 10
Puh. 939-12667, 939-46306

SATAMUOVI OY

29100 LUVIA
Puh. 581555

Edullinen ostospaikka Käppärässä
sinun lähikauppasi

K-Valinta Pasi Suvanto

Käppäräntie 14

Eräs oikeustapaus

Suomen Historianystävien Liitto on valtionarkistosta ynnä muista lähteistä kerännyt suuren kokoelman mm. käräjöpöytäkirjoja, joista on joukko yksityistapauksia julkaistu 1945 »Käräjäjuttuja»-nimisenä. Toistaiseksi julkaisemattomista jutuista on paikallaan nykypäivinä palauttaa mieliin Oulun tuomiokunnan arkistosta talletettu seuraava, vuodelta 1791 kirjattu oikeustapaus:

Oikeuden eteen astui tilallinen Matts Rouhiainen väittäen että uudisasukas Pehr Nykyri oli hänen, Matts Rouhiaisen talouskaluihin ja maanviljelyskaluihin häntä pilkatakseen ja kiusatakseen piirtänyt häpiällisen puumerkin esittäen naisen häpyä ja vaati Matts Rouhiainen Pehr Nykyriä edesvastuuseen.

Asiasta kuultuaan kielsi Pehr Nykyri kanteen perällisyyden väittäen piirtäneensä Matts Rouhiaisen taloustavaroihin ja maanviljelyskaluihin ainoastaan kuvia, jollaisia oli nähnyt puissa kasvavan, sanoen ei naisen häpyä milloinkaan nähneensä saatikka piirtäneensä, koska ei tiennyt minkä muotoinen se oli. — Erikseen kysyttäessä ei kuitenkaan sanonut voivansa kieltää sitä pimeässä jonkin kerran käsitelleensä.

Asiasta harkittuaan oikeus antoi yksimielisesti seuraavan päätöksen elikkä votyymmin:

Vastauksen laadusta havaitsee oikeus kanteen todistetuksi ja tuomitaan Pehr Nykyri maksamaan sakkoa kolme (3) riikintaalaria kuparirahaa elikä varojen puuttuessa pidettäväksi kaksitoista (12) päivää vedellä ja leivällä. — Julistettu.

Ja havaitsi oikeuden puheenjohtajaa tarpeelliseksi kehoittaa lautakuntaa levittämään rahvaan ja yhteisen kansan keskuuteen tuomiokunnassa tietoa vaimoväen hävyn ulkonäöstä, jotta ei kukaan enää Pehr Nykyrin tavalla tietämättömyyttä sitä syyksi sanoa taitaisi.

Mikä myös protokollaan merkittiin.

Maalausliike O. Laine

Pori, puh. 23757

Suorittaa kaikkia alan töitä asiantunte-
muksella, myös matto- ja värisuunnittelua

Metallivalimo K. LAHTINEN

Palokunnanpuistok.40
28130 Pori 13
Puh. 23655

MAALAUSLIIKE R. TERHO JA K:NIT KY

28400 Uivilla

Noormarkun APTEEKKI

OLAV TRYGVESSONS SAGA

Aika 1000 vuotta sitten oli pohjanmiesten, normannien, aikaa.

Sotapurret Norjasta, Tanskasta ja Ruotsista, mutta myös Suomesta ja Eestistä kulkivat meriä ja jokia Mustallemerelle ja Välimerelle saakka. Atlantin Euroopanpuoleiset rannat olivat viikinkien jatkuvan ryöstön kohteena ja pelkäämättömät lohikäärmeiläivät veivät väkensä taistoon pohjoiseen Vienanmerelle, Islantiin, Grönlantiin ja Amerikkaan asti. Englantiin asettautui viikinkikuninkaita, Ranskassa norjalainen Gånge-Rolf anasti koko nytkin Normandiaksi nimetyn maakunnan ja ruotsalainen varjaagipäällikkö Rurik perusti 800-luvulla sydän-Venäjälle Novgorodin vallan.

Tuollainen aika on jättänyt jälkeensä taruja, saagoja, joita runoilijat ja säveltäjät ovat saattaneet myöhempien aikojen laulettavaksi. Aikansa tunnetuin viikinki Olav Trygvesson on antanut aiheen kahteen mahtavaan mieslauluun: »Olav Trygvason» ja »Maansiinne» kaikuvat nykyäänkin monella kielellä mieskuorolaulujen parhaimmiston joukossa.

Kuka oli tämä Olav Trygvenpoika, josta vielä niin lauletaan?

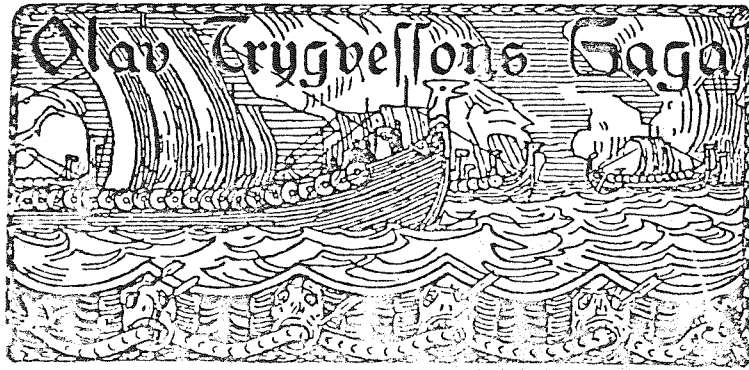
Harald Kaunotukka oli yhdeksännellä vuosisadalla yhdistänyt Norjan pakanallisia jumaliaan Odinia ja Toria palvovaksi yhdeksi valtakunnaksi, joka kuitenkin Haraldin saatua surmansa hajosi. Melskeisissä oloissa sai surmansa myös itäisen Norjan kuningas Trygve Olavinpoika ja hänen raskaana oleva vaimonsa synnytti pojan Olavi Trygvenpojan paossa ollen. Äiti kuljetti Olavin ensin Ruotsiin, mutta pyrki hänen kanssaan sitten Novgorodiin sukulaistensa luo turvaan. Matkalla eestiläiset viikingit kuitenkin sieppasivat laivan myyden koko matkueen Eestiin orjiksi. Aikanaan Olavi pääsi Eestistä Novgorodiin tullen sen kuninkaan Valdemarin (Vladimir) kasvatiksi ja tuoli nuorena sotajoukon päälliköksi osallistuen moniin sotaretkiin voittoa. Venäjältä, viikinkien Gardarikista, Olavi lähti viikinkiretkelle ryöstämään Bornholmin saarta, josta kuitenkin pian siirtyi vendien maalle, nykyiseen Pommeriin, menen siellä vendien kuninkaan tyttären kanssa naimisiin. Vendien päällikkönä Olavi osallistui mm keisari Otto Suuren sotaretkeen Tanskaa vastaan. Noin Bremenhafenin ja Sönderborgin tienoilla käydyt

taistelut kilpistyivät kuitenkin tanskalaisten vastarintaan, poikki niemimaan menevällä Danevirken vallituksella ja sovintorauhan tultua Olavi suoritti omin viikinkijoukoin retkiään Hollantiin, Belgiaan, Saksiin, Irlantiin ja Skotlantiin. Eräällä retkellään Olavi, jonka vendiläinen vaimo oli kuollut, avioitui itä-englantilaisen leskikuningattaren kanssa. Kun viikinkiveri veti matkoille, niin lähti hän nyttemmin kristittynä Norjaan vallaten aluksi isänsä aikanaan hallitseman alueen, mutta vähin eri koko Norjan.

Norjan kuninkaana Olav Trygvesson pakkokastatti koko maan. Ken vastusti, se mestattiin, toisia karkoitettiin ja joitakin silvottiin. Kristinuskoon alistumatta kuitenkin monet pakenivat saavuttamattomiin. Toiset viikinkiretkille, toiset pohjoisiin ja eräät Ruotsiin, joka jatkuvasti oli pakanallinen. Kristinuskoa Olavi levitytti myös Islantiin ja viikinkipäällikkö Leif Eriksson, jonka kerrotaan löytäneen Amerikan, oli hänen kristityitä merenkulkijoitaan.

Kuningas Olavi Trygvenpoika oli voimiltaan ja taidoiltaan etevä aikansa edustaja: hän saattoi juosta laivan ulkopuolella airoja pitkin, kivuta pystysuora kalliota paremmin kuin kukaan muu ja keihäitäkin hän heitti niin nopeasti, että ilmassa oli aina kaksi keihästä yhtäaikaan. Kasvamisinnossaan hän ei kuitenkaan osoittanut valtiomiestaitoa, sillä kosiessaan Ruotsin kuningatarta Sigridiä, hän kuullessaan tämän olevan pakana, suuttui niin, että löi kuningatarta kesken kosinnan kasvoihin hansikkaalla. Ero tuli luonnollisesti ja kuningatar sanoi rauhallisesti lyönnin voivan koitua Olavin surmaksi.

Suuren laivastonsa rungoksi kuningas oli rakennuttanut kolme aikansa mahtavinta laivaa: »Kurki», »Ormen Korte» ja kuulu »Ormen Lange»-Turjankäärme. Nämä laivat olivat niiden kuudenkymmenen laivan joukossa, jotka Olavi Trygvenpojalla oli mukana vierailullaan vendien maassa v. 1000. Kun laivasto ja siihen liittynyt vendien 11 laivan osasto lähtivät kotiin Norjaan, pääsi pienempien laivojen osasto jokimatkalla lähtemään merelle ennen isoja Ormeja, jotka raskassoutuisina joutuivat Tanskan, Ruotsin ja norjalaisten pakanaviikinkien yhdistyneen laivaston väijytykseen. Olavi Trygvenpoikaa kehoitettiin nostamaan purjeet ja purjehtimaan pääläivastonsa perään sen turviin, mutta Olavi

määräsi purjeet laskettavaksi ja taisteluun. Kuullessaan, että vastustajina olivat koko laivastoillaan Tanskan kuningas Sven Kaksiparta, Ruotsin kuningas Erik ja norjalainen jaarli Erik Haakoninpoika, Olavi tokaisi: »Tanskalaisia emme pelkää, ruotsalaisille olisi parempi olla muualla, mutta jaarlin taholta tulee hyvä ottelu, sillä he ovat norjalaisia kuten me.»

Ankarassa taistelussa tanskalaiset ja ruotsalaiset tulivatkin aluksi lyödyksi, mutta jaarlin miehien vallattua »Kurjen» ja »Ormen Kortin» kuolivat taistossa »Turjankäärmeenkin» miehet toinen toisensa jälkeen kunnes viimeiset, Olavi Trygvessonin haavoittuneena mukana, hyppäsivät mereen.

Osallistumatta taisteluun olivat vendiläisaluksiset tulleet lähistölle ja taistelun jälkeen näistä aluksista erkani Olavin kälyn Astridin laiva mennen suoraa tietä Pommeriin.

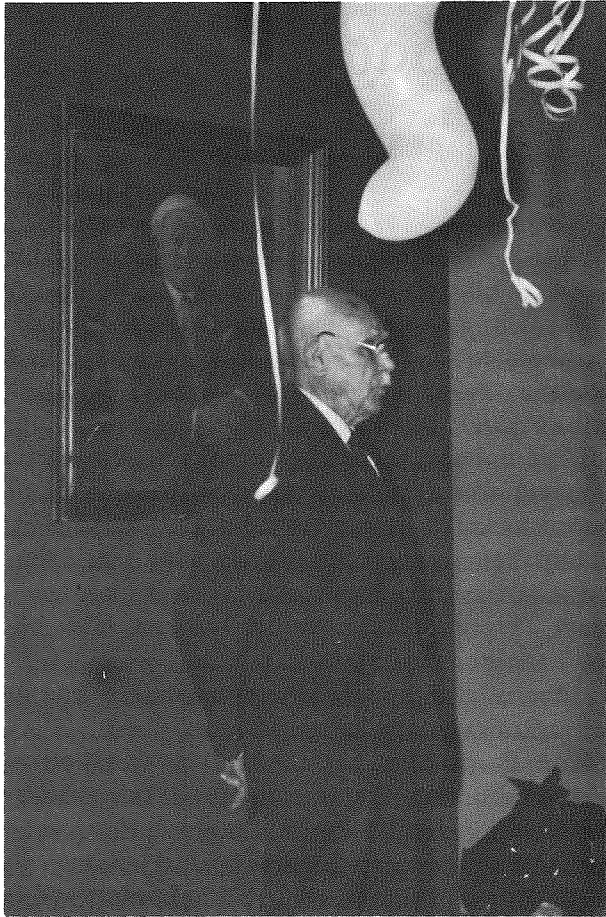
Tästä saivat alkunsa kertomukset, että Olavi Trygvessonin poika olisi mereen hypättyään riisunut haarniskansa ja uinut Astridin laivalle ja näin päässyt hengissä pakoon. Mutta olipa asia kuinka tahansa, niin milloinkaan enää kuningas Olavi Trygvessonin poika ei tullut Norjaan eikä hänestä sen koommin kuultu mitään.

»Maansiinne» onkin kuvitelma, miten kuningas saattaisi palata kotimaahansa.

Kun Porin Mies-Laulun laulajat kesäkuussa lähtevät Suomen kauppalaivaston Turjankäärmeellä »Finn-Jetillä» kotiin Travemündestä, niin matkattuamme pari sataa kilometriä näkyy oikealla Rügenin saaren siinne. Silloin olette Olav Trygvessonin kuolinvesillä Ormen Longen-Turjankäärmeen umpeutuneissa vanoissa.

Jukka Teponoja

Heikki Salokangas 95-vuotias

Mestarilaulajamme-kunniajäsenemme merkkipäivää vietettiin marraskuun 29 päivänä, jolloin »Pappaa» juhlittiin lauluin, puhein sekä lahjoin. Viereisessä kuvassa maamme vanhin, aktiivinen mieskuorolaulaja puhumassa ja alempana taiteilijan näkemys 20. vuotta sitten. Kuorolaulajana Heikki on ollut jo 12-vuotiaasta eli 83 vuotta — taival, jolle saa etsiä vertaistaan. Niinpä hän Porissa itsenäisyyspäivän iltajuhlissa lauloi Topeliuksen kirjoittaman jo lapsena oppimansa monisäkeisen joululaulun 600-päiselle yleisölle.

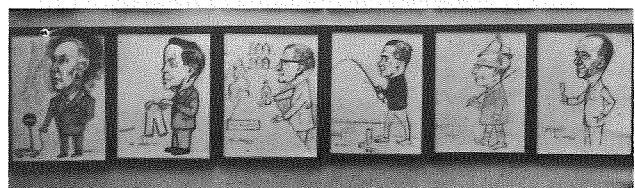
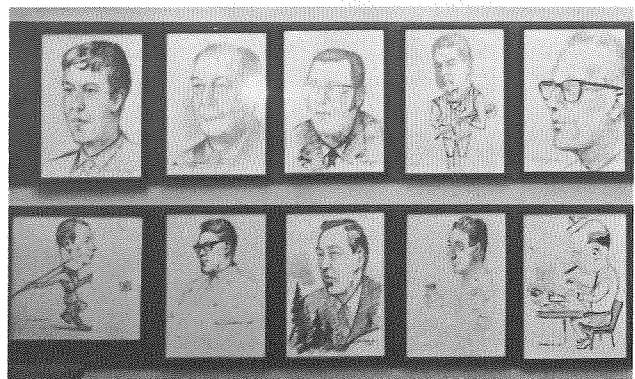
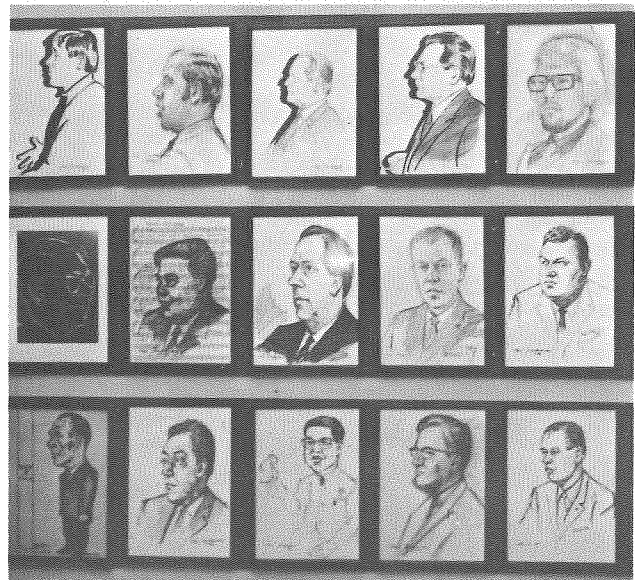

Taiteilijamme suurtyö kuorolaisistamme

Kaksi vuosikymmentä sitten eli 1956—57 vuoden vaihteessa ilmestyvässä POMILASSA n:o 11 olivat ensimmäiset piirrokset. Aiheen tähän antoi mestarilaulajamme Heikki Salokangas, joka juuri marraskuussa oli sivuuttanut 75-vuoden ikäpaalun. Silloinkin Pomilan toimitukseen kuuluva Erkki Yrjänä pyysi ystäväänsä, samassa talossa asuvaa Veikko Sandbergia piirtämään karikatyyripiirroksen Heikistä (viereisellä sivulla), joka silloin asui läheisessä talossa. Samoin hän piirsi kuoronjohtaja Altista, jolta oli hauska pakina ko. numerossa. Myöhemmin hän piirsi myös kuoron isännästä Lauri Lindroosista kuvan. Kuvat näkyvät alempana.

Seuraavana vuonna 1957 liittyi kuoroomme **Olavi Jalkanen** ja tällöin eli vielä samana vuonna ilmestyivät hänen ensimmäiset piirroksensa ruokasalin seinälle. Melkein vuosittain on »REMPRANTTIMME» piirrokset täyttäneet salin seinä ja uusia tulee paljastettavaksi. Kaikkiaan piirroksia on n. 80. Suurtyö!

Piirroksia katsellessa huomaa miten laulajapolvet ovat vaihtuneet. Monet ovat siirtyneet veteraanilaulajiin, vain aniharvat ovat muuttaneet paikkakunnalta, mutta monille on laulettu »Tuonen viita, rauhan viita...»

Kuvasatoa Itävallasta ja Unkarista -74

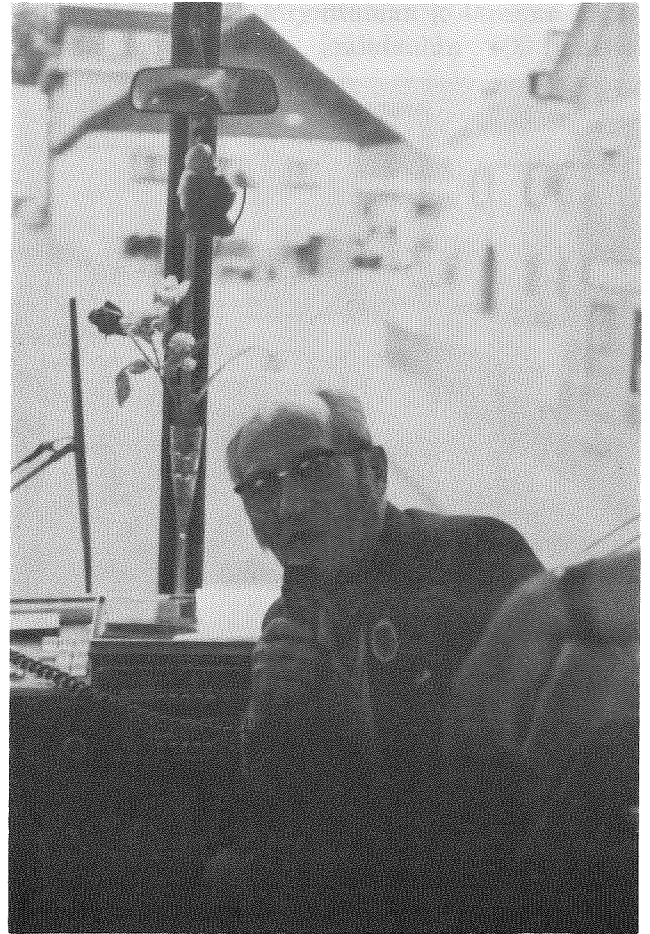
Ulkoilma konsertti Klagenfurtin torilla.

Kaikki odottamassa annostaan Seebodenissa.

Karonka Wienerwaldissa

»Kerron tässä erään nuoruuden muiston Ruosniemestä...»

Ystävävierailu Riassa

Majapaikkamme Riassa.

Kellot aikaan.

Konserttimme kuulijoita riikalaisessa koulussa.

Metsien miehet tutkimassa puun kasvainta.

Kuoro kukitettuna Riassa.

Latvialaisten »Seurasari».

Viihdeilaisuuksia

Kuoron uutta ja vanhaa kärkeä.

Paljastus.

Tervetuliaismalja.

Naapurimaan tapaan.

Jäätanssi.

Uusin tulokas. VIIHDEKUOROMME.

YLEISÖN OSASTO

Mieskuoro Mursut

»LUONTO ELÄKÖÖN-nimimerkille

Nimimerkki

moitiskelee hirvimiehiä hirveiksi.

Eihän toki asia niin ole. Hirvimiehet ja metsästäjät yleensä tekevät epäitsekkästä työtä luonnon ja ihmisen hyväksi. He esimerkiksi valvovat riistaa. He pitävät huolen siitä, että riistaa riittää. Sitten he maksavat kaatomaksuja. Ajatelkaamme mepä kuinka kalliiksi tulisi yhteiskunnalle jos joutuisimme maksamaan maanviljelijöille kaatokorvauksia. Metsästäjä on maanviljelijän ystävä. Hän purkaa agressiona siellä metsässä eläimiin eikä kanssaihmissiinsä. Hän rakastaa myös eläimiä. Sen huomaamme siitä, että hän jättää joskus eläimen ampumatta ja ampuu ohhi kiitävää autoa.

Metsästäjä ei voi luonnolle mitään. Kun saapuu syys ja hirvenkaatoaika, niin katsokaamme kuinka hän tulee levottomaksi. Hän alkaa puuskuttaa, hänen sieraimensa laajenevat ja hän alkaa hamuilla tuliluikkua sekä taskumattia. Siinä tilassa on metsästäjä vaarallinen ja pitää päästää heti metsään. Ihminen on julma luonnostaan. Se on jääne niiltä ajoilta kun tulimme alas puusta, joutuen taistelemaan elineh-tojemme ja reviiirimme puolesta. Olimme alkuaan kasvissyöjiä, mutta huomasimme tappamamme vihollisen hyväksi syödä, jos ei muuten niin pelkästä kiukusta. Tämä jääne metsäläis-ajoiltamme ilmenee likipitään jokaisessa pikkupojassa. Pikkupojat ovat usein julmia eläimiä kohtaan. Onneksemme tuo taipumus meistä useimmista iän mukana katoaa. Joillekin jää luonnostaan julma vietti. Metsästäjä käsittää nykyaikana viettinsä tyydyttämisen myös urheiluksi.

Älkäämme moittiko metsämiehiä!

Metsästysretkellä, esim. villisian ja fasaanin teurasmatkalla, voivat valtiomiehet tehdä tärkeitä päätöksiä meidän muitten hyväksi ja voivat toimia rauhanomaisen rinnakkaiselon edistämiseksi.

Olli

Mursulassa on sitten viimekuuleman ja näkemänkin tapahtunut huomattavaa edistymistä kuorolaulun alalla ainakin siitä päätellen mitä Mursut esitti tiistaisessa konsertissaan Petolinassa. Jo eteisestä tavallisesti kuulunut järjestäytymismökä oli tällä kertaa vaimeampaa, joka sitten huipentui uljaaseen esiintuloon. Bassot astuivat ensimmäisinä jolloin vahva oluen tuoksu hulmahti eturivissä istuvan yleisön aistittavaksi. »Kuin filtillä olis läimäyttänyt», sanoi entinenkin mies. Juhlan tuntua oli ilmassa, kas siinä joukko uljas ja upea. Yleisö läpsytti ja ulvahteli ihastusesta.

Bassot punoittivat, tenorit värisivät esiintymisintoa, jalkaa ja lahjetta vaihtaen. Se, että johtaja putosi korokkeelta, ei vaikuttanut häiritsevästi tunnelmaan. Saattoi panna merkille, että Mursuilla oli uusi esiintymisasi. Oli vihdoinkin luovuttu patavanhoillisesta valkoinen paita — tumma puku-tyylistä. Muodikkaat, miehisia tunnuksia korostavat farkut ja sinappiystävälliset T-paidat, joissa mursun kuva, antoivat miellyttävän kuvan nykyaikaisesta mieskuorosta.

Itse ohjelma oli viitteellis-viitteellistä.

Viitteellisistä kappaleista mainittakoon erikoisesti Pieni kansanlaulu. Ei sanoja ollenkaan eikä edes nuotin nuottia. Soolon esitti Tuomas Tuonpää loisteliaasti. Jymisevät aploidit. Konsertti päättyi yleisön jalkojen töminään kun se ryntäsi vaatenaulakoille.

Spiritus

Musiikki- ja muita taidetapahtumia Mursulassa

Eilen yritti laulajatar, Sofia Tii Ripapipetti laulaa Mursula kirkossa.

Sitä hänen ei olisi pitänyt tehdä.

Spiritus

Diceros Bicornis

eli tosinajattelevien taidegalleria perustettu Mursulaan.

Avajaisnäyttelyssä esiintyy tosinajatteleva maalari H. E. POKATTI öljyillä.

Avajaisnäyttelyn jälkeen ripustaa töitään aivan tosinajatteleva graafikko P. O. KATTI.

Eräitä esimerkkejä tarinoista, joita kerrotaan nuottienvaihdon välillä

»VELI TODISTAA»

Korkein seksuaalirikos

- Tiedätkö, mikä on törkein ajateltavissa oleva seksuaalirikos?
- Jos sekaantuu alaikäiseen, samaa sukupuolta olevaan, kuolleeseen eläimeen julkisesti.

Firman lomasuunnitelma

Firmassa tehtiin vuosilomasuunnitelmaa ja konttoripäällikkö kysyi alaiseltaan:

- Miten on, pidätkö sinä lämpimästä oluesta?
- Lämmin olut, ei tietenkään, kylmää sen pitää olla.
- Entä pidätkö sinä hikisistä naisista?
- En tietenkään, hyi olkoon.
- No, sitten sinulla ei varmaankaan ole mitään sitä vastaan, että pidät lomasi helmikuussa.

Idän kunnallistekniikkaa

- Millainen on venäläinen jätevedenpuhdistamo?
- Vanha rautaheteka, mihin jäävät ruumiit.

Captain Hook

- Tiedätkö, mihin vanha merirosvopäällikkö kapteeni Koukku kuoli?
- Pyyhki kerran vahingossa väärällä kädellä.

Psykoterapiaa

Erään mielisairaalan ylilääkäri käytti rohkeasti uusia hoitomenetelmiä ja kerrankin vuokrasi lentokoneen ja otti kaikki hoidokkinsa lennolle — tällä piti olla hyvä vaikutus mielialaan.

No, lähdettiin lentämään ja kaikki meni hyvin, kunnes yht-äkkiä lentokone rupesi heittelehtimään, vaikka sää oli hyvä. Kapteeni ihmetteli tätä ja käski perämiestä katsomaan, mitä matkustamossa oikein tapahtuu. Perämies palasi pian ja kertoi, että hullut olivat jostakin saaneet jalkapallon. Nyt heillä on ottelu käynnissä eikä heihin tepsii uhkaus eikä hyvä puhe. Kapteeni mietti hetken ja sanoi perämiehelle: — Huolehdi ohjauksesta, minä käyn selvittämässä tilanteen. Hetken kuluttua kone lensi taas tasaisesti.

Perämies ihmetteli: — Kerro, mitä sinä oikein teit?

Kapteeni: — No, minä vain sanoin: Miksi te pelaatte täällä ahtaassa koneessa, vaikka ulkona on noin kaunis ilma.

Laivan lokikirja

Ote lokikirjasta.

- Perämies oli tänään juovuksissa. Kapteeni.
- Kapteeni oli tänään selvä. Perämies.

Viisas koira

Kaikki koiranomistajathan aina kehuskelevat lemmikkiensä viisaudella. Yksikin mies ylisti hurttaansa maasta taivaaseen ja sanoi lopuksi sen olevan niin viisas, että se osaa valehdellakin.

— Valehdella — lakkaa nyt jo, ei sellaista koiraa olekaan. No, koiranomistaja sanoi koiralleen, sanopa, miten kissa naukuu. Tällöin koira tietenkin vastasi: — hau, hau.

Syntyvyyden säännöstelymenetelmä

Syntyvyyden rajoittaminenhan on varsinkin suurissa Aasian maissa polttava ongelma. Monen muun vaikeuden lisäksi on steriloinnissa haittapuolena operaation tuskallisuus. On kuitenkin konsti, millä steriloinnista tulee suorastaan nautittava: hankitaan »Lolita» ja täytetään se neste-mäisellä hapella.

Tarina kiven sisältä

Vankilaan tuli uusi tulokas, ja tottakai vanhat olivat heti kyselemässä, mistä syystä uusi oli joutunut vankilaan. Kyseessä oli eläimeen sekaantumisen, eikä kaveri halunnut sitä erikoisemmin mainostaa, vaan sanoipa kyseessä olleen ryöstön. — Älä yhtään yritä, sanoivat kaverit, kyllä me tiedetään, että sinä olet sekaantunut eläimeen. Kaveri ei hätkähtänyt, vaan totesi: — Kas vain, juttu on näköjään muuttunut hovissa.

Eläinsatu

Suuressa metsässä asui karhuperhe, isä, äiti ja pikkunallet. Ihmeellistä oli, että kaikkia muita pentuja kutsuttiin karhuiksi, mutta nuorinta karhukoira. Tämä hämmästytti sitä ja kerran se kysyi äidiltään: — Äiti, miksi siskot ja veljet ovat karhuja, mutta minä olen karhukoira. Äiti vastasi: — No hyvä, sinä olet niin iso, että sinun täytyy tietää. Katsos, kerran metsässä oli paljon metsästäjiä ja koiria ja äiti oli vähän tuhma — siitä se johtuu.

No niin, karhukoira oli tyytyväinen, kun asia hänelle kerrottiin ja kuljeskeli metsässä ympäröivänsä. Aina kun se näki uuden tulokkaan se riensi tämän luo ja sanoi: — Hei, minä olen karhukoira, kuka sinä olet. Eräänä päivänä tuli vastaan merkillisen näköinen otus, jolta karhukoira kysyi: — Hei, minä olen karhukoira, mikä sinä olet: — Minä olen muurahaiskarhu. — Älä valehtele.

28100 Pori 10 - Iso Linnankatu 15, puh. 45366

Kaikissa AUTOKOULUASIOISSA
osoitteeksi:

Porin Keskus-Autokoulu

Itsenäisyydenkatu 41, PORI, puh.13617

T:mi V. HIETASALO

TIKKULAN PYÖRÄ
Vanhakoivisto Pori 36

TIKKULAN K-HALLI
Puh. 27600

RAUHALAMMIN KONEPAJA
Noormarkku

uusi aika Pori
Antinkatu 15

PORIN auto JA TRAKTORI
ANTINKATU 7, PORI, PUH. 18 515

AJOKORTTI ASIOISSA
PUH.13262 MÄKISEN AUTOKOULU

SATAKUNNAN KELLO JA KULTA

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO ONNI JALLI

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO KAUKO POIKOLAINEN

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO JUKKA VUORI

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO MARTTI VILONEN

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO VESA WAEGELEIN

HAMMASLABORATORIO PENTTI AUTIO

HAMMASLABORATORIO ALTTI FORSBERG

RAVINTOLA KESKI-PISTE

HUOLTAMO ALTTI MÄENSIVU

KORMANON SAHA

TMI HEIKKI LAIHO ARMATUURITEHDAS

ISKUKALUSTE OY

TELJÄN LASITUS

AUTOLASIPALVELU ERKU OY

LÄMPÖERISTYS O NUMMELIN

JANNELAN PUUTARHA

PORIN TAKSIAUTOILIJAT RY

JYVÄSHYVÄ

NYKYPUKU

VÄRIOKSA

ELEMENTTITYÖ OY

VALINTA LINNALA

VESAVA OY

LUJAKUMI OY

SATAKUNNAN PIIRIMETSÄLAUTAKUNTA

PORIN LAATUKELLO JA KULTA

KAUPPAHUONE ILMARI HOLMLUND

KUMIKORJAAMO J FORSMAN

PORIN LÄÄKÄRI- JA LABORATORIOASEMA

VÄINÖ KUUSELA SEURAAJA

TELJÄN BETONI OY

PORIN SEUDUN KIINTEISTÖKESKUS OY

KALALIIKE VELJ. MÄKINEN

PORIN RISTIMÄKI OY

IaelmanVäri

SARKKA

TILAUSAJOON

Nykyaikaisia 44-hengen linja-autoja.
Myös 27-hengen pienoisbussi.

Satakunnan Liikenne Oy

Puinnintie 8, puh. 939-21 222

Niinikoski Oy

PORI, PUINNINTIE 8
PUH. 21533

VARAOSIA - TARVIKKEITA - RENKAITA

HYVÄ VAIHTOEHTO AJOKORTTIASIOISSA

Pakkaustarvike-
tehdas

Pakkauskalvojen
moniväripainatusta

SATAPAK Oy

29100 Luvia

Puh. 939-581 449

**PARTURI KAMPAAMO
MAIRE LAAKSONEN**

Teljäntori

**Suosittu — nykyaikainen
AUTOKOULU**

○ Kurssimme alkaa joka toinen maanantai klo 10.10
ja 17.10

Pätevä yksilöllinen ajo-opetus.

Tervetuloa

PORIN AUTO-OPISTO OY

Itsenäisyydenkatu 51, puh. 17660 (Otavank. kulma)

**METSÄLIITON
MYYNTIKONTTORIT OY**

Pori

Yrjönkatu 5

28100 Pori 10

Puh. 939-12967, -16526

RAKENTAJAT HUOM!
Sahattua ja höylättyä puutavaraa
Luvian Saha

Puh. 581 122

PUTKIRAKENTAJAT OY

Lounainen-Linjakatu 6

Puh. 16353

Viihtyisä kahvipaikka
Pikkulämpimiä ja eineksiä
Tynnyri-baari

Vanhakoivisto, puh. 22666

Koffin vähäkaloriset

KOFF
juomia
joka
janoon

Koffilla on
vähäkalorinen
juoma
joka janoon

KOFF juomia joka janoon

Kun päätä kivistää,
niin pilleri piristää

Anna **ASEMA-APTEEKIN** auttaa

Pori - Puh. 15 664

FIAT

Fiat 127
4,8 l
100 km
säästöajossa

Fiat 127 on eduksesi. Ja voit
luottaa laatuun.
Tule tutustumaan. Kerromme lisää.
Ovh. alk. 20.500,-

HANKKIJA

Pori Vapaudenk. 3
Puh. 939-11 401